

STANGE, Carl (Hamburg 7 maart 1870 – Göttingen 5 december 1959).

Stange werd in 1903 professor in de theologie in Königsberg, in 1904 in Greifswald en bekleedde van 1912 tot 1935 een leerstoel aan de universiteit van Göttingen. Hier maakte hij in september 1914 als aalmoezenier aan het plaatselijke ziekenhuis kennis met gewonde Franse krijgsgevangenen uit het nabije kamp. In januari 1915 bracht hij hen daar een eerste bezoek en hielp in de volgende maanden een kampbibliotheek opbouwen. Daarbij verschoof zijn aandacht geleidelijk naar de groep Vlaamse gevangenen in Göttingen. Volgens Franz Fromme was dit te wijten aan een ontmoeting met Godfried Rooms van wie Stange "tot zijn verbazing" zou hebben vernomen dat de meeste Belgen in het kamp geen Frans spraken, maar "een soort Neder-Duits".

Een officiële functie kreeg Stange pas nadat de Duitse autoriteiten begin 1916 hadden besloten Göttingen uit te bouwen tot centraal activistisch propagandakamp. In mei 1916 benoemde het ministerie van oorlog hem tot wetenschappelijk adviseur van de commandant, in november 1916 werd hij voorzitter van de nieuw opgerichte Fürsorgeabteilung. Daar boterde het niet al te best tussen hem en zijn belangrijkste medewerkers, Konrad Beyerle en diens kortstondige opvolger Leo Schwering.

Op 30 mei 1917 hield Stange in Berlijn voor de Deutsch-Flämische Gesellschaft een spreekbeurt over de actie voor de krijgsgevangenen. Vanaf augustus 1917 vertaalde hij artikels uit activistische kranten die de Deutsch-Flämische Gesellschaft in de Duitse pers poogde te verspreiden. Na de capitulatie spande Stange zich nog een tijdlang in om de Vlaams-Duitse contacten uit de oorlogstijd te bestendigen. In november 1918 was hij betrokken bij het onthaal in Göttingen van studenten van de Gentse universiteit. Eind 1918 ijverde hij voor de

stichting van een Nederlands instituut te Göttingen. Het instituut zou naast een lectoraat voor Nederlandse Taal- en Letterkunde ook de economische betrekkingen tussen Duitsland en Vlaanderen moeten bevorderen én het kon werk verschaffen aan uitgeweken activisten. Uiteindelijk kwam slechts een lectoraat Nederlandse Taal- en Letterkunde tot stand.

WERKEN: *Das Gefangenenlager in Göttingen*, 1915.

LITERATUUR: W. Dolderer, *Deutscher Imperialismus und belgischer Nationalitätenkonflikt* (Kasseler Forschungen zur Zeitgeschichte, nr. 7, 1989).

WINFRIED DOLDERER